

NIVA 1982

DE UTFØRTE UNDERSØKELSER HAR GITT EN INNSIKT I OG FORSTÅELSE AV FORURENSNINGSSITUASJONEN I VASSDRAGET:

- Haldenvassdraget står regionalt vurdert på overgangen fra å være et begrenset påvirket vassdrag til å bli et begynnende problemvassdrag.
- Belastning med gjødselstoffer (fosfor- og nitrogenforbindelser) som fører til masseutvikling av alger og til groing med høyere vegetasjon er det mest omfattende forurensningsproblem i vassdraget. Denne eutrofiering innebærer at Haldenvassdraget etterhvert endrer karakter med uhedige konsekvenser for vannkvalitet og biologiske ressurser.
- De foreløpige gjennomførte rensetekniske tiltak har i noen grad bedret forurensningsituasjonen i vassdraget. Dette gjelder lokale forurensningsvirkninger som f.eks. belastning med organisk materiale fra kloakkvannsutslipp og ledsagende uestetiske forhold. Imidlertid viser resultatene av vassdragsundersøkelsen at det bare er en delvis begrensning av eutrofivirkningene som er oppnådd.
- Erosjonsprosesser og tap av jord gjør seg tildels gjeldende i stor utstrekning i områder med dyrket mark. Vassdraget viser tiltakende forurensning med partikulært materiale.
- Vannhygieniske forhold er utilfredsstillende på flere vassdragsavsnitt.
- Utsatte små resipienter (bekker og vannsamlinger) blir sterkt forurenset og gir årsak til uheldig biologisk påvirkning av hovedvassdraget (f.eks. opp-podning med ugress-alger). Dette er områder som trenger rask sanering.
- Situasjonen medfører at alle forurensningsspørsmål i Haldenvassdraget må overveies nøye og tiltak gjennomføres. Dette gjelder f.eks. begrense forurensning fra landbruksvirksomhet, utbedre ledningsnett for kloakkvann og utvide tilknytningen til kloakkrenseanleggene. Opprustning av kloakkrenseanleggene som er bygget, samt utbygging av nye kloakkrenseanlegg er nødvendig.
- Vannforekomstene i Haldenvassdragets kulturlandskap kan ikke opprettholdes som lavproduktive. Dette innebærer at elver og innsjøer i disse områder har et behov for aktiv skjøtsel for å kunne tjene samfunnsinteressene på fullverdig måte. Denne skjøtsel bør stå på et biologisk kunnskapsgrunnlag og praktisk erfaring. Det er ønskelig å kunne utnytte aktuelle vannforekomsters produksjonspotensiale bl.a. til nyttig plante- og dyreproduksjon. I denne sammenheng står selv sagt fiskakultur - i vid betydning - sentralt, men også hosting av primærprodusenter er det nærliggende å realisere.
- Vassdragsundersøkelsen har i første rekke vært en tilstandsundersøkelse som har gitt et situasjonsbilde og belyst utviklingstendenzen i vassdraget. Det er behov for tiltaksundersøkelser som kan gi grunnlag for konsekvensanalyser av konkrete tiltak som angår både kvantitative og kvalitative sider ved vassdraget.
- Videre bør det på det foreliggende kunnskapsgrunnlag utarbeides skjøtselsplaner og handlingsprogram for vern av Haldenvassdraget i tiden som kommer.

